

โสพิณ เสาภายน, พันโทหญิง 2551: พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนายทหารชั้นประทวน สังกัด ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด กรุงเทพมหานคร ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สาขาวิชาพัฒนาสังคม โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์นาถ พันธุมนาวิน, Ph.D. 237 หน้า

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนายทหารชั้นประทวน สังกัด ศูนย์รักษาความปลอดภัย ศึกษาปัจจัยพื้นฐาน ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยสนับสนุนของนายทหารชั้นประทวน ศึกษาหาความแตกต่างของ ปัจจัยนำ และปัจจัยสนับสนุน ระหว่างนายทหารชั้นประทวนที่สูบบุหรี่กับที่เลิกสูบบุหรี่ และศึกษาตัวแปรอิสระใดที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนายทหารชั้นประทวน กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยคือ นายทหารชั้นประทวน จำนวน 248 นาย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 และค่าอัลฟาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าที และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า นายทหารชั้นประทวนมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่แบ่งได้ 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่สูบบุหรี่ 2) กลุ่มเลิกสูบบุหรี่แล้ว 3) กลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่ จากการศึกษาปัจจัยนำคือ ความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ และแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ พบว่านายทหารชั้นประทวนทั้ง 3 กลุ่ม มีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ในระดับมากเหมือนกัน แต่พบว่ากลุ่มที่สูบบุหรี่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าอีก 2 กลุ่ม ส่วนทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ยังพบว่านายทหารชั้นประทวนกลุ่มที่สูบบุหรี่มีทัศนคติที่ไม่ดีในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มที่เลิกสูบบุหรี่แล้วและกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่มีทัศนคติที่ไม่ดีในระดับมาก สำหรับแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของนายทหารชั้นประทวนทั้ง 3 กลุ่ม มีการรับรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเหมือนกัน แต่กลุ่มที่สูบบุหรี่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าอีก 2 กลุ่มและในภาพรวมของนายทหารชั้นประทวนทั้งหมด ส่วนการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวนั้น ผู้วิจัยศึกษาเพียง 2 กลุ่มคือ นายทหารชั้นประทวนกลุ่มที่สูบบุหรี่และกลุ่มที่เลิกสูบบุหรี่ พบว่านายทหารชั้นประทวนทั้ง 2 กลุ่มได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มที่เลิกสูบบุหรี่ได้รับการสนับสนุนด้านอารมณ์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านข้อมูลข่าวสารและสิ่งของ/เงิน ได้รับการสนับสนุนในระดับปานกลางทั้ง 2 กลุ่ม สำหรับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนของนายทหารชั้นประทวนทั้ง 3 กลุ่มพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและรายด้าน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาพบว่านายทหารชั้นประทวนที่สูบบุหรี่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มที่เลิกสูบบุหรี่ทั้งภาพรวมและรายด้าน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบตัวแปรปัจจัยนำและปัจจัยสนับสนุนของกลุ่มที่สูบบุหรี่และกลุ่มที่เลิกสูบบุหรี่พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ไม่แตกต่างกัน กลุ่มที่เลิกสูบบุหรี่มีทัศนคติ ไม่ดีต่อการสูบบุหรี่มีค่าเฉลี่ย 56.75 ในขณะที่กลุ่มที่สูบบุหรี่มีค่าเฉลี่ย 51.02 ($t = 2.96$ $p < .01$) สำหรับแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพของนายทหารชั้นประทวนทั้ง 2 กลุ่ม มีการรับรู้ต่างกันในเรื่องโอกาสเสี่ยงของการเกิดโรค โดยกลุ่มที่สูบบุหรี่มีค่าเฉลี่ย 28.14 ส่วนกลุ่มที่เลิกสูบบุหรี่แล้วมีค่าเฉลี่ย 30.73 ($t = 3.45$ $p < .01$) และการรับรู้ความรุนแรงของโรค กลุ่มที่สูบบุหรี่มีค่าเฉลี่ย 25.73 และกลุ่มที่เลิกสูบบุหรี่แล้วมีค่าเฉลี่ย 28.87 ($t = 3.46$ $p < .01$) ส่วนการรับรู้ประโยชน์ของการสูบบุหรี่/ไม่สูบบุหรี่ และการรับรู้อุปสรรคของการป้องกันโรค การรับรู้ของทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน สำหรับการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและเพื่อน กลุ่มที่สูบบุหรี่และกลุ่มที่เลิกสูบบุหรี่แล้ว ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวด้านอารมณ์แตกต่างกัน โดยกลุ่มที่สูบบุหรี่มีค่าเฉลี่ย 42.08 และกลุ่มที่เลิกสูบบุหรี่แล้วมีค่าเฉลี่ย 45.79 ($t = 2.05$ $p < .05$) ส่วนการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและเพื่อนในด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบเพื่อหาตัวแปรอิสระซึ่งที่ทั้งหมด 19 ตัว ที่มีผลทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนายทหารชั้นประทวนที่สูบบุหรี่พบว่า มีตัวแปรอิสระ 3 ตัว ที่สามารถร่วมกันทำนายปริมาณการสูบบุหรี่ต่อวันของนายทหารชั้นประทวน ได้ร้อยละ 40.4 คือ ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ทำนายได้ร้อยละ 31.2 การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวด้านอารมณ์ทำนายได้ร้อยละ 3.5 การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวด้านข้อมูลข่าวสารทำนายได้ร้อยละ 5.7 ส่วนความถี่ของการสูบบุหรี่ในแต่ละครั้งพบว่าตัวแปรอิสระ 2 ตัวที่สามารถร่วมกันทำนายได้คือ ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่สามารถทำนายได้ร้อยละ 16.4 และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวด้านอารมณ์ทำนายได้ร้อยละ 8.4

โสพิณ เสาภายน.

ลายมือชื่อนิติกร

น.ส. พันธุมนาวิน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

18/11/51

Sopin Saubhayana, Lt.Col 2008: Smoking Behavior Among Non-Commissioned Officers in Armed Forces Security Center, Supreme Command Headquarters, Bangkok. Master of Arts (Social Development), Major Field: Social Development, Interdisciplinary Graduate Program.
Thesis Advisor: Associate Professor Nath Bhanthumnavin, Ph.D. 237 pages

The objectives of this research were to investigate smoking behavior of Non- Commissioned Officers (NCOs), to explore of personal background, predisposing, enabling and reinforcing factors for smoking of NCOs, to find differences of predisposing and reinforcing factors between NCOs who smoke and quit smoking, to study the all independent variables that effect the smoking behavior of NCOs. The samples were 248 NCOs. The data were collected by questionnaires and were analyzed by using KR-20 and Cronbach's Alpha Coefficient to obtain reliability test. Testing of hypothesis were used by t-Test and stepwise multiple regression analysis.

The results revealed that the samples can be divided into 3 groups: 1) smokers, 2) quit smokers and 3) non-smokers. According to the leading factors that include knowledge about cigarette, the attitude to the cigarette and health belief model, it showed that all three groups were at high level; but the smokers had less average than other groups. For the smokers, they had bad smoking attitude at moderate level, while the quit smokers and non-smokers, they had very negative attitude toward smoking. In the part of health belief model, for all three groups were at high level. But it was found that the smoking had the average score less than the others two groups and overall of NCOs. For reinforcing factor which was studied in social support variable, it was studied only two groups: smoking and quit smoking. It found that they had social support from families at moderate level. When focusing on each aspect, it showed that the quite smoking had received emotional support at very high level; the informational, material and money support were at moderate level; while the smoking group had the less score again. For social support from friends of those two groups were at moderate level in overall and each aspect. However, the smoking group had less average score than other.

The comparative study of predisposing and reinforcing factors between smoking and quit smoking groups had revealed that they did not have any knowledge differences on cigarettes. The quit smoking group had worse attitude toward smoking than the smoking group ($t = 2.96$ $p < .01$). For health belief model, these two groups had different level of perceived susceptibility: the mean of the smoking group was less than the quit smoking ($t = 3.45$ $p < .01$). The perceived severity: the mean of smoking group was less than the mean of quit smoking group ($t = 3.46$ $p < .01$). Besides, the results indicated that it had no difference of the benefit and perceived barriers factors in both group. However, the smoking and quit smoking groups had different level of social support from families and friends; the mean of smoking group was less than the mean of quit smoking group ($t = 2.05$ $p < .05$). While the social support from families and friends, they were not different.

The test of all nineteen independent variables indicated that three of them could predict amount of smoking daily of NCOs 40.4% which were expense of cigarette (31.2%), emotional support from families (3.5%), and information support from families (5.7%). It also found that the frequency of smoking could be predicted by two variables. These were cigarette expenditure (16.4%) and social support from families (8.4%).

S. Saubhayana.

Student's signature

Nath Bhanthumnavin 18/April/08

Thesis Advisor's signature